

Wie zal dat betalen? pagina 18

Afdeling Juridische Zaken:

*Goed bedoeld, maar toch
nét niet goed genoeg...*

pagina 16

*Daling vooraanmeldingen
HBO vallen mee*

pagina 10

*De Onderwijsinspectie en de Staat van
het Onderwijs, een gemengd beeld*

pagina 8

- 3 Van de Redactie
- 4 Van de voorzitter
- 5 Kort nieuws
- 8 De Onderwijsinspectie en de Staat van het Onderwijs 2025, een gemengd beeld
- 9 De pot verwijt de ketel dat ie...‘tech’...ziet
- 10 Daling vooraanmeldingen hbo vallen mee
- 11 Mededelingen
- 12 Kort mbo-nieuws
- 16 Afdeling Juridische Zaken: Goed bedoeld, maar toch nét niet goed genoeg...
- 18 Wie zal dat betalen?
- 19 Cryptofilippine
- 20 Dienstplicht en pollen
- 21 HAN4L
- 22 Om blij van te worden

Bode
20e jaargang, nummer 3, jun/sep 2025

Dit tijdschrift is een intern informatie-orgaan van BO.
ISSN-1872-0552

Hoofdredactie: Bjørn Grootswagers
Redactie: Henk Benders
Eindredactie: Petra Faber

Advertenties
info@bo.nl

Vormgeving en illustraties
álleburen ontwerp bureau
alleburen.nl

Druk
Weemen
077-351 61 16 / limburg@weemen.nl

BO
Vakbond voor het beroepsonderwijs en vo

Parallelweg West 15B, 4104 AX Culemborg
0345 – 531931
info@bo.nl
www.bo.nl

Redactionele artikelen en artikelen onder naam vallen buiten de verantwoordelijkheid van BO. Mededelingen van het hoofdbestuur of een bestuur van een sector, sectie of afdeling, alsmede artikelen onder naam vallen buiten de verantwoordelijkheid van de redactie.

Van de redactie

Zomervakantie

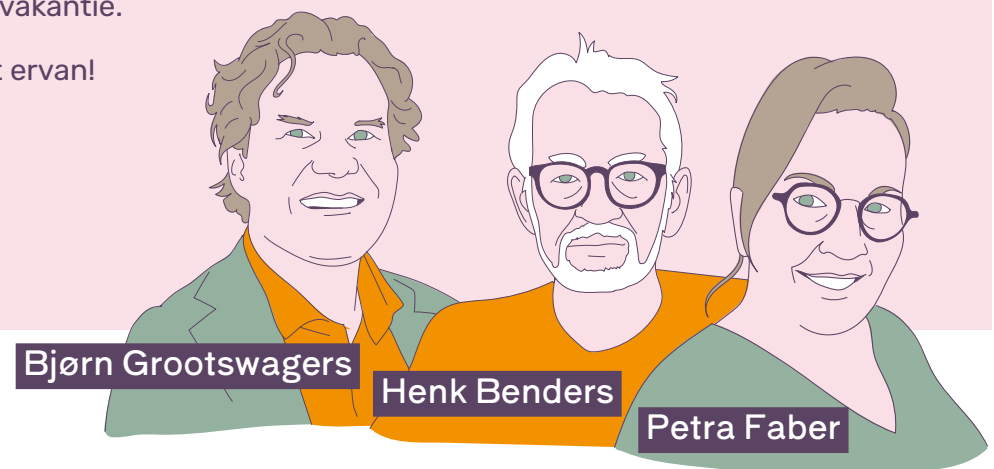
Voor je ligt alweer de laatste B0de van schooljaar 24/25. Een jaar waar vooral de bezuinigingen op het onderwijs veel van onze leden bezig hield. In deze uitgave zal dat onderwerp weer belicht worden, want ook wij maken ons daar zorgen over. Teruglopende studentenaantallen en politieke beslissingen zetten veel druk op het onderwijs.

Daarnaast natuurlijk onze vaste rubrieken zoals het ‘Kort nieuws’, ‘Afdeling Juridische Zaken’ en ‘Om blij van te worden’. In de columns gaat het onder andere over het gebruik van Silicone Valley techniek en haalt onze redacteur Henk herinneringen op aan de tijd dat er een dienstplicht bestond.

Met de eerste mooie zonnige weken achter de rug kijken we natuurlijk vooruit en verheugen ons alvast op de zomervakantie. Een tijd om de zorgen even te laten voor wat ze zijn, te ontspannen en op te laden. Opladen om ook het aankomende schooljaar er weer tegenaan te gaan, alle ontwikkelingen op de voet te volgen en actie te ondernemen waar nodig.

De redactie wenst jullie, mede namens team-B0, alvast een heerlijke zomervakantie.

Geniet ervan!

Bjørn Grootswagers

Henk Benders

Petra Faber

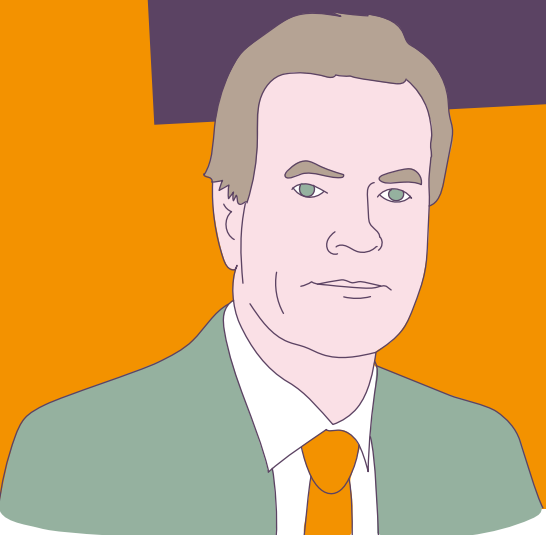
Zomersluiting

Tijdens de zomervakantie is BO 3 weken gesloten.

Wij zijn met vakantie van **21 juli tot en met 8 augustus**.

Op maandag 11 augustus zijn wij weer aanwezig om je met ‘raad en daad’ bij te staan en zullen wij de binnengekomen e-mail beantwoorden.

BOOS

*De schade die dat berokkent,
beperkt zich niet slechts tot
hun schoolloopbaan.*

door: Sense de Groot, voorzitter BO

De botte bezuinigingsbijl slaat hard toe in het onderwijs. Over de hele linie.

De zorgen die de politiek heeft over de kwaliteit, de toegankelijkheid en het rendement (in termen van studiesucces) van het onderwijs, vallen totaal niet te rijmen met het feit dat juist door deze bezuinigingen deze fundamenteën bij de wortel worden geraakt.

In het voortgezet onderwijs worden jongeren op het vmbo ongekend hard getroffen. Daar komt de kwaliteit van het onderwijs ernstig onder druk te staan. Waardoor de kansen verschillen voor deze jongeren niet worden weggenomen, maar alleen maar toenemen.

Bezuinigingen in het onderwijs vertalen zich direct in snijden in de formatie, waardoor de met het woord beleden fundamenteën – kwaliteit, toegankelijkheid en studiesucces, ook voor de meest kwetsbare leerlingen – in de praktijk ondergraven worden. De schade die dat berokkent, beperkt zich niet slechts tot hun schoolloopbaan.

In het middelbaar beroepsonderwijs zijn docenten volgens de inspectie niet in staat om naast hun lestaken studenten te ondersteunen. Zeker nu studiesucces als een potentieel risico door de inspectie wordt benoemd, vergroot de politiek dit risico juist door te bezuinigen.

In het hoger beroepsonderwijs constateert de inspectie dat docenten een hoge werkdruk en veel studenten een veel te hoge studiedruk ervaren. En die ervaring van beiden zal toenemen door de snoeiharde bezuinigingen. Waardoor de zorgen bij de politiek alleen maar zouden moeten stijgen.

BOosheid is de eerste emotie die je overvalt als je dit slagveld overziet.

Niet te bevatten is de eerste bespiegeling die opkomt. De politiek pleit voor goed onderwijs, onderwijs dat kwalitatief goed is, toegankelijk is en rendeert. En ondergraaft dat pleidooi vervolgens volledig door deze bezuinigingen.

nieuws

Boetes commerciële hogescholen zijn terecht gegeven

In 2022 publiceerde de Onderwijsinspectie een reeks rapporten over een aantal particuliere onderwijsaanbieders (onder andere Hogeschool Luzac, Hogeschool Markus Verbeek Praehap, LOI en NCOI). Deze hogescholen noemden zichzelf volgens de inspectie ten onrechte 'universiteit' of 'hogeschool', gaven ze misleidende voorlichting aan (aspirant-)studenten en gaven aan niet geaccrediteerde opleidingen masterdiploma's uit. De Salta groep waar de NCOI onder valt voerde ten onrechte de titel 'universiteit' en gaf 435 masterdiploma's uit aan studenten van niet geaccrediteerde opleidingen. De minister van Onderwijs en Wetenschappen legde een totale boete 444.000 euro. De Salta groep was het niet eens met de boete en begon een gerechtelijke procedure. De rechter stelde de minister in het gelijk. De rechtbank volgt de Salta groep niet in hun betoog dat aan de boetebesluiten geen relevant bewijs ten grondslag ligt omdat niet alle diploma's waar een boete voor is opgelegd zijn opgenomen in het inspectierapport. De minister mocht uitgaan van de door de instelling zelf aangeleverde gegevens over het aantal diploma's dat was uitgegeven. De minister had voor ieder niet-gerechtigd uitgegeven diploma een boete van € 500,- opgelegd. De Salta groep vond de opgelegde boetes niet evenwichtig. Ook daar was de rechtbank het niet mee eens. Verder vond de rechtbank dat de instellingen misleidende informatie hadden verstrekt. De boete bleef dus in stand. Minister Bruins van OCW heeft de Tweede Kamer laten weten dat de boetes voor het onterecht verlenen van diploma's fors omhoog gaan. De overtreding van onterechte graadverlening werd volgens de huidige lijn bestraft met een bestuurlijke boete van € 500 per graad. Dit bedrag staat echter volgens de minister in geen verhouding tot de opbrengst die aanbieders behalen met dergelijke onterechte graadverlening en daarmee tot de kosten voor degene die denkt een graad te hebben verkregen.

Studentenaantallen minder bepalend in financiering scholen en universiteiten

Het studieaanbod in de regio dreigt te gaan verschrallen door de dalende studentenaantallen de komende jaren. Het totaal aantal mbo-studenten is afgenomen van de piek van 508.000 studenten in 2020 tot 469.000 in 2023. De verwachting is dat dit aantal tot 2027 min of meer stabiel blijft om daarna verder te dalen tot 455.000 in 2030 en tot 431.000 in 2040. In het hbo is ook de daling ingezet, van de piek van 491.000 studenten in 2021 naar 410.000 in 2030. De daling zet ook in het hbo door ná 2030. Minister van Onderwijs Eppo Bruins wil daarom aan de slag met een aanpak voor het mbo, hbo en wo, gericht op het enerzijds bieden van meer stabiliteit en anderzijds het stimuleren van meer samenwerking en zelfregie.

Voor het mbo betekent dit dat het volledig in stand houden van het huidige onderwijsaanbod niet haalbaar is volgens de minister. Wel is de minister van mening dat het van groot belang is dat mbo-studenten binnen redelijke reisafstand goed onderwijs kunnen volgen. Hij denkt daarbij in het bijzonder aan studenten die kwalificatieplichtig zijn en hij is zich ervan bewust dat voor studenten in de entreeopleiding en op niveau 2 toegankelijkheid nauw samenhangt met het kunnen volgen van een opleiding dichtbij huis. Voor het mbo is € 90 miljoen beschikbaar gesteld voor de periode 2025–2027, voor behoud en transitie van het opleidingsaanbod in sterk krimpende regio's. Voor het hbo wil de minister kijken naar manieren om –via de bekostiging– instellingen de ruimte te geven om tot verdergaande samenwerking te komen. Tevens onderzoekt de minister mogelijkheden voor een stabielere bekostiging zodat de onderwijsinstellingen bij dalende studenten-aantallen een goed onderwijsaanbod op peil kunnen houden, in het bijzonder opleidingen die voor de regio vitaal zijn of landelijk uniek zijn.

Slechts 12 % jongeren financieel gezond

Het Nibud meldt dat dit jaar de financiële gezondheid van 18 tot 24-jarigen verslechterd is. Deze groep -jongvolwassenen- laten een flinke daling zien van het percentage financieel gezonde huishoudens: van 18% in 2023 naar 12% in 2024. Ook het percentage financieel Ongezonde huishoudens in deze leeftijdscategorie blijft onverminderd hoog (35%, tegenover 34% in 2023). Weliswaar is er nog steeds een groot aantal banen beschikbaar, jongeren werken vaak onder tijdelijke contracten, wat veel onzekerheid en onvrede met zich meebrengt. Tegelijkertijd wordt het moeilijker om een stabiele en betaalbare woonplek te vinden.

Twee op de vijf jongvolwassenen maken schulden of gebruiken spaargeld om rond te komen

Aanmerkelijk meer jongvolwassenen dan in 2023 geven aan schulden te maken of te hebben om rond te komen: we zien een stijging van 4% naar 9%. Ruim een op de tien (11%, 2023: 10%) gebruikt een deel van het spaargeld om rond te komen. Nog steeds houden de meeste jongvolwassenen – meer dan in 2023 – een beetje geld over (van 41% naar 45%).

Tegelijkertijd daalde het percentage jongvolwassenen dat veel geld overhoudt, van 22% naar 16% in 2024. Jongvolwassenen zijn dus in het algemeen krappert bij kas komen te zitten.

Denkwerk

Denkwerk is een onafhankelijke denktank. Zij hebben onlangs een adviesrapport uitgebracht (Kiezen en delen) en pleiten daarin onder andere voor een **numerus fixus** voor opleidingen met slechte arbeidsmarktkansen. Zolang de geheel vrije studiekeuze blijft, zullen studenten hun studiekeuze vooral baseren op persoonlijke interesse en niet zomaar kiezen voor dat waar de arbeidsmarkt nu behoefte aan heeft. Met deze maatregel blijft de vrije studiekeuze, maar wordt het aantal toegelaten studenten voor bepaalde richtingen toch beperkt.

1,2 miljard bezuiniging op onderwijs definitief

Nadat er veel kritiek op de plannen om te bezuinigen op het hoger onderwijs kwam, besloot de regeringscoalitie van PVV, VVD, NSC en BBB eind vorig jaar de geplande langstudeerboete te schrappen. Ook werd er met de Tweede Kamer een akkoord gesloten over verzachting van de bezuinigingen. De eerder geplande 2 miljard euro werd nu een bezuiniging 1,2 miljard euro. Op 8 april heeft de Eerste Kamer ingestemd met de OCW-begroting en daarmee met de structurele bezuiniging van meer dan een miljard op hoger onderwijs en wetenschap. In 2022 sloten de universiteiten met de minister van OCW het Bestuursakkoord hoger onderwijs en wetenschap. Hierin spraken de universiteiten en de minister af dat de rijksoverheid 300 miljoen euro per jaar ter beschikking zou stellen voor starters- en stimuleringsbeurzen. Met de bezuinigingen breekt de overheid eenzijdig met langjarige afspraken die het in 2022 maakte met de universiteiten. De vraag is of dat juridisch wel kan. De minister van OCW, Bruins zegt van wel, sommige senatoren betwijfelen het. Universiteiten hebben in ieder geval besloten het ministerie van Onderwijs voor de rechter te dagen, omdat ze het niet eens zijn met de gang van zaken.

Onderwijssalarissen stijgen met 4,9 %

In het eerste kwartaal van 2025 waren de cao-lonen 5,5 procent hoger dan in hetzelfde kwartaal een jaar eerder meldt het CBS. In de bedrijfstak informatie en communicatie stegen de cao-lonen in het eerste kwartaal van 2025 met 9,6 procent het meest. De cao-lonen in het onderwijs zijn in het eerste kwartaal van dit jaar met 4,9% gestegen. Een heel verschil met de stijging in het eerste kwartaal van 2024: toen stegen de cao-lonen in het onderwijs nog met 10,2%.

Kamer in populaire studentensteden kost gemiddeld € 705

Studenten betaalden in het laatste kwartaal van 2024 gemiddeld 5,6% meer voor hun kamer dan een jaar eerder. Dit blijkt uit de Kamernet Verhuurrapportage Q4 2024. Hoewel Amsterdam de duurste stad blijft, stijgen de huurprijzen vooral in andere populaire steden. Ook het aantal beschikbare kamers daalde licht, gemiddeld met 1%. Kamernet analyseerde de huurprijzen van 14.200 kamers en appartementen in 19 populaire studentensteden.

Duurste steden: Amsterdam, Utrecht en Haarlem

Op basis van alle geanalyseerde steden was de gemiddelde kamerprijs in het vierde kwartaal van 2024 € 705. Een jaar geleden was dit € 681. Studenten zijn het meest kwijt aan huur in Amsterdam, waar een kamer gemiddeld € 974 per maand kost, gevolgd door Utrecht (€ 835) en Haarlem (€ 818). De laagste huurprijzen zijn te vinden in Ede (€ 443), Leeuwarden (€ 441) en Enschede (€ 401).

Accreditatiestelsel voldoet volgens onderwijsinspectie, wel risico's

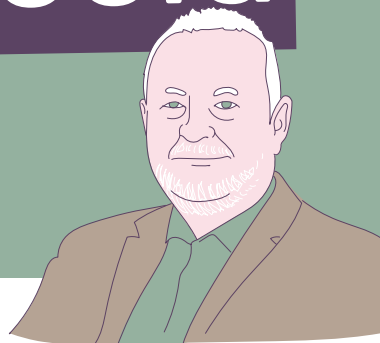
De onderwijsinspectie onderzocht het accreditatiestelsel. Het onderzoek toont dat het accreditatiestelsel in de basis voldoet. De onderwijsinspectie benoemt wel enkele risico's. Ten eerste de perverse prikkel die uitgaat van de systematiek waarbij de instellingen zelf hun beoordelaars betalen. Ten tweede het 'toezichtsgat' waarbij noch de NVAO noch de inspectie de bevoegdheid heeft in actie te komen bij signalen die gaan over de kwaliteit van het onderwijs. Bijvoorbeeld als er signalen zijn dat de opleidingskwaliteit sterk achteruitgaat door een onderwijsinnovatie. De NVAO kan niet eerder dan 6 jaar na de laatste accreditatie in actie komen, de inspectie kan dat alleen als er naast kwaliteitsproblemen ook sprake lijkt van niet-naleving van regelgeving. Ten derde de gebrekkige dekking van het visitatie-onderzoek, waardoor onduidelijk is in hoeverre bij een accreditatie de kwaliteit van verschillende varianten (voltijd, deeltijd, duaal) of verschillende locaties van een opleiding is onderzocht. Tot slot het beperkt onderzoeken en/of rapporteren over maatschappelijke thema's. Het is onduidelijk in hoeverre onderwerpen die in de maatschappelijke belangstelling staan en binnen een van de standaarden van het beoordelingskader vallen, ook daadwerkelijk onderzocht worden (bijvoorbeeld het veilige pedagogische lesklimaat).

Eénmalig 10% opnemen uit pensioenpot gaat voorlopig niet door

In het januarinumnummer van de Bode schreven wij over de mogelijkheid, die per 1 juli gecreëerd zou worden om een zogeheten 'bedrag ineens' (maximaal 10%) bij pensionering op te nemen van het opgebouwde pensioenkapitaal. Dit plan wordt met een jaar uitgesteld, tot 1 juli 2026 zo schrijft minister Eddy van Hijum (Sociale Zaken en Werkgelegenheid, NSC) aan de Eerste Kamer. Het opnemen van een bedrag ineens heeft gevolgen voor het inkomen en daarmee mogelijk ook voor het recht op toeslagen. Reden voor de vertraging is dat het ontwikkelen van een rekentool door het Nibud meer tijd kost dan gedacht. Automatische deling van de gegevens van de Belastingdienst, verzekeraars en pensioenuitvoerders met het Nibud is wettelijk niet toegestaan. Ook geeft het Nibud aan dat de cijfers van de Belastingdienst zeer beperkt bruikbaar zijn omdat deze achterlopen (aangiftejaar) bij het jaar waarin de afkoop plaats gaat vinden (afkoopjaar) en geen inzicht geven in de toekomstige situatie na pensionering.

De Onderwijsinspectie en de Staat van het Onderwijs 2025, een gemengd beeld

door: Hans Lombarts

De Onderwijsinspectie gaf het afgelopen jaar 37 mbo-scholen een onvoldoende. De factor “studiesucces” was de oorzaak.

Studiesucces bestaat uit 3 onderdelen: Startersresultaat (hoeveel studenten volgen 1 jaar na aanvang nog steeds de opleiding), jaarresultaat en vooral het diplomaresultaat. Minimaal 61% procent geslaagden is de norm, die de Onderwijsinspectie hanteert voor het mbo. De behoorlijk grote uitval van studenten in het mbo zorgde ervoor dat 45 % van de opleidingen als onvoldoende werd beoordeeld. Toch was de uitval het afgelopen jaar 2000 studenten minder als het jaar ervoor. Dus enige verbetering.

De Onderwijsinspectie gaat nu niet alleen meer toezicht houden op de besturen van de scholen maar is begonnen om vaker steekproefonderzoek te doen naar de kwaliteit van de mbo-opleidingen en gaat daarmee door. Na 3 jaar denkt de Onderwijsinspectie voldoende zekerheid te hebben om verantwoorde uitspraken te doen over de kwaliteit van mbo-opleidingen. Het helpt niet dat mbo-scholen nu nog gefinancierd worden op een wijze dat meer studenten ook meer inkomsten betekent. Echter als er allerlei bezuinigingen vanuit het Rijk op het mbo afkomen of al worden gehanteerd, is dit wel een van de weinige manieren van de scholen, om meer gelden te kunnen genereren.

Het gaat in het algemeen nog steeds niet goed met taal, rekenen en burgerschap (de basisvaardigheden). Wel zijn allerlei corona-gerelateerde achterstanden

qua basisvaardigheden ingelopen tot het niveau van voor corona, maar dat was toen in feite ook al onvoldoende. De Onderwijsinspectie geeft, als zij een opleiding als onvoldoende kwalificeert, een herstelopdracht aan de school. De school moet “de tekortkoming” dan binnen een bepaalde tijd herstellen.

Nieuw is het feit dat de Onderwijsinspectie en de onderwijssector samen vinden dat een positieve en constructieve toonzetting in de jaarlijkse Staat van het Onderwijs wenselijk is en zij willen ook verbeteringen en goede resultaten meer aandacht geven. In de pers kwam tot voor kort vaak te staan dat school x diverse onvol-

doendes had gekregen en een aantal herstelopdrachten en zo werd er te makkelijk geconcludeerd dat we hier wel met een slechte school te maken moesten hebben. De werkelijkheid is vaak genuanceerder. Een school kan bijvoorbeeld heel gevarieerd onderwijs geven. Veel aandacht aan de ontwikkeling van studenten geven. Terwijl op een andere

school meer gedrild wordt en de laatste school komt later wel aan voldoende geslaagden en de eerste bijvoorbeeld niet. Dus de laatste school is goed en de eerste niet. Dat is nog maar de vraag. Wat is een goede mbo-school? Veel mbo-scholen werken met deskundigheid en betrokkenheid aan de kwaliteit van het onderwijs maar het is nu eenmaal, door allerlei factoren, niet te voorkomen dat een aantal studenten de school zonder diploma verlaat.

Het helpt niet dat mbo-scholen nu nog gefinancierd worden op een wijze dat meer studenten ook meer inkomsten betekent.

De pot verwijt de ketel dat ie...‘tech’...ziet

door: Henny Heima

Er zijn van die dagen dat je suf naar je laptop zit te staren. Ineens valt je iets op.

Met de e-mails van collega's is iets bijzonders aan de hand. In mails die ik van collega's krijg zie ik allerlei digitale handtekeningen met afdrukken van Amerikaanse techbedrijven: Instagram, Facebook en ook LinkedIn. Ze geven aan dat ze op die platformen waarschijnlijk te benaderen zijn met foto's en familie berichten. Ik voel me dan uit de middeleeuwen komen als ik mijn mails onderteken met adresgegevens en een postbusnummer. Heb ik een halte gemist? Leef ik onder een steen? Aan Facebook en Instagram doe ik niet. Die bus heb ik aan me voorbij laten gaan.

Ik krijg wel enigszins een superieur gevoel over me, omdat ik niet ben bezweken om te vallen voor de verlokkingen van de cowboys uit Silicon Valley. Vooral nu is gebleken dat er een technisch digitale coup is gepleegd door deze jongens onder leiding van de nieuwe presidentiële bullebak in de VS. Ik ga er prat op dat ik daar niet aan mee doe.

Maar is dit wel zo? Herhaaldelijk bekijk ik een YouTube filmpje, stuur ik een WhatsApp bericht en bedien me van Gmail. Dus ook de halve digibeet die ik ben, ontkomt niet aan de digitale verworvenheden uit het Amerikaanse.

Notabene heb ik in een nascholingscursus van mijn school de instructie gekregen hoe ik een Gmail account kon aanvragen trouw opgevolgd. Nog niet in de veronderstelling dat ik daarmee in de fuik van de Amerikaanse techgiganten zou zwemmen.

Overigens heb ik de fase van het zenden van sms-berichten overgeslagen. Had ik dat maar niet gedaan en deze berichten blijven sturen in plaats van me in de wereld van Mark Zuckerberg te storten met zijn WhatsApp. Ik dacht de 'wet van de remmende voorsprong' te omzeilen door een fase over te slaan en meteen me op Whatsapp te storten. Echter nu zit ik weer aan te hikken tegen de overstap om gebruik te maken van Telegram of Signal. Hoe installeer je die app? Ik word daar appelig van.

Dus ik heb geen recht mijn collega's te betichten van digitale naïviteit aangezien ik in dezelfde val ben getrapt als waarin zij zijn getrapt. Dus mijn variant op het spreekwoord 'De pot verwijt de ketel dat ie zwart ziet' is 'De pot verwijt de ketel dat ie 'tech' ziet' geworden. In het kader van modernisering van het gebruik van spreekwoorden vind ik dit wel een mooie variant. De jongere generatie begrijpt dan ook wellicht wat we bedoelen. Hoewel de begrippen 'pot' en 'ketel' natuurlijk wel enigszins gedateerd overkomen.

Misschien is het tijd om de hele rit maar af te leggen en vol op het orgel te gaan. Hoe vraag je een TikTok account aan? Behoor je een danscursus afgerond te hebben voordat je tot die club toegelaten wordt? Ik heb nog geen collega meegemaakt die zijn mail met een handtekening afsluit waarin staat dat hij/zij bereikbaar is op TikTok. Ik ben van plan de eerste te zijn die dat doet. Wellicht verbannen ze me onmiddellijk naar China om daar de polonaise te doen.

Het is lastig wennen in de wereld van tech en social media. Overal om me heen lopen mensen rond met de blik strak gericht op hun iPhone. Ik zou zeggen, collega's werp je ketenen af en bevrijd je van alle digitale verbanden waarbij je gedegradeerd wordt tot digitaal verslaafde.

De halve digibeet die ik ben, ontkomt niet aan de digitale verworvenheden uit het Amerikaanse

Daling vooraanmeldingen hbo vallen mee

door: Marco Mosselman

De vooraanmeldingen voor het hbo zien er voor het studiejaar 2025-2026 minder somber uit dan eerder gedacht.

Op het moment van schrijven (half mei 2025) zijn de vooraanmeldingen 5,5 % lager dan vorig jaar rond dit tijdstip. Dit cijfer moet wel met voorzichtigheid bekeken worden. Het zijn vooraanmeldingen. De definitieve aanmeldingen zijn pas op 1 oktober bekend. Vorig jaar tekende zich half mei een daling van het aantal eerste jaars studenten af van -5% voor studiejaar 2024-2025. De definitieve cijfers waren uiteindelijk een stuk florisser. De instroom van nieuwe studenten in het hoger beroepsonderwijs was toen in het studiejaar 2024-2025 met 0,9% nagenoeg gelijk gebleven in vergelijking studiejaar 2023-2024. Dit blijkt uit de definitieve instroomcijfers in het hoger beroepsonderwijs van de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO). De krimp van

het aantal studenten in het hbo lijkt dus minder hard toe te slaan dan eerder verwacht. De invloed van demografische ontwikkeling (minder uitstroom vanuit het middelbaar onderwijs) lijkt op dit moment nog klein te zijn. Dat blijkt ook uit de voorjaarsnota waarin de verwachte studenten-aantallen naar boven bijgesteld zijn. Een bijstelling die de overheid op termijn 96,8 miljoen euro extra kost.

Vorig jaar waren er in week 21 200.236 aanmeldingen van eerste jaars studenten voor bachelor en ad opleidingen het en dit jaar zijn dat er 189.226. Een daling van 11.000. De vooraanmeldingen voor ad opleidingen laten nog wel een (lichte) stijging zien:

Studiejaar	23-24	24-25	25-26
Totaal	12.332	12.740	13.192

De top vijf van hogescholen die hun marktaandeel zien dalen zijn:

Instelling	Marktaandeel huidig jaar	Marktaandeel vorig jaar	% Verschil marktaandeel
Hogeschool van Amsterdam	11,2%	12,1%	-0,9%
NHL Stenden Hogeschool	4,1%	4,4%	-0,3%
Hanze	5,7%	6,0%	-0,3%
Hogeschool der Kunsten Den Haag	0,7%	0,9%	-0,3%
Saxion Hogeschool	4,8%	5,1%	-0,2%

Opvallend is dat het marktaandeel van de Hogeschool Leiden stijgt met 0,5 %.

*De krimp van het aantal studenten
in het hbo lijkt dus minder hard toe
te slaan dan eerder verwacht*

De volgende hogescholen zien in absolute aantallen de vooraanmeldingen in vergelijking met vorig jaar het sterkst dalen:

Instelling	Aanmelders eerste-jaars huidig jaar	Aanmelders eerste-jaars vorig jaar	Verschil met vorig jaar	% Verschil met vorig jaar
Hogeschool van Amsterdam	21.206	24.222	-3.016	-12,5%
Hanze	10.756	11.943	-1.187	-9,9%
Hogeschool Rotterdam	17.898	19.015	-1.117	-5,9%
Saxion Hogeschool	9.116	10.137	-1.021	-10,1%
NHL Stenden Hogeschool	7.827	8.846	-1.019	-11,5%
Hogeschool Utrecht	16.241	17.183	-942	-5,5%
Avans Hogeschool	10.888	11.658	-770	-6,6%

De daling van het totaal aan vooraanmeldingen in vergelijking met vorig jaar heeft tot gevolg dat een gelijkblijvend marktaandeel van een hogeschool nog steeds leidt tot een daling van het aantal vooraanmeldingen in absolute aantallen. Het marktaandeel geeft immers alleen aan hoe een

hogeschool het doet ten opzichte van andere hogescholen, maar het totaal van alle marktaandelen samen is altijd 100%. Zo heeft de Hogeschool Utrecht zowel vorig als dit jaar een marktaandeel van 8,6 %, maar wel 942 minder dan vorig jaar. En leidt de stijging van het marktaandeel

Mededelingen

ALV

Onze jaarlijkse Algemene Ledenvergadering vindt dit jaar plaats op maandag 3 november vanaf ongeveer 15.30 uur. Het programma wordt t.z.t. bekend gemaakt.

Klankbordleden gezocht

We zijn weer op zoek naar leden voor de klankbordgroepen van de diverse cao's. Zowel voor de cao's po, vo, mbo en hbo zoeken wij nieuwe leden voor in de klankbordgroep. De klankbordgroep komt enkele keren per jaar samen. Over het algemeen vinden deze bijeenkomsten online plaats. Tijdens deze bijeenkomst geef je adviezen mee aan de CAO onderhandelaars van de FvOV/BO. We zijn dan ook op zoek naar mensen die werkzaam zijn in het onderwijs. Naast docenten zoeken wij in de klankbordgroep ook leden die werkzaam zijn als ondersteuner in het onderwijs.

Anders actieven dag vrijdag 10 oktober

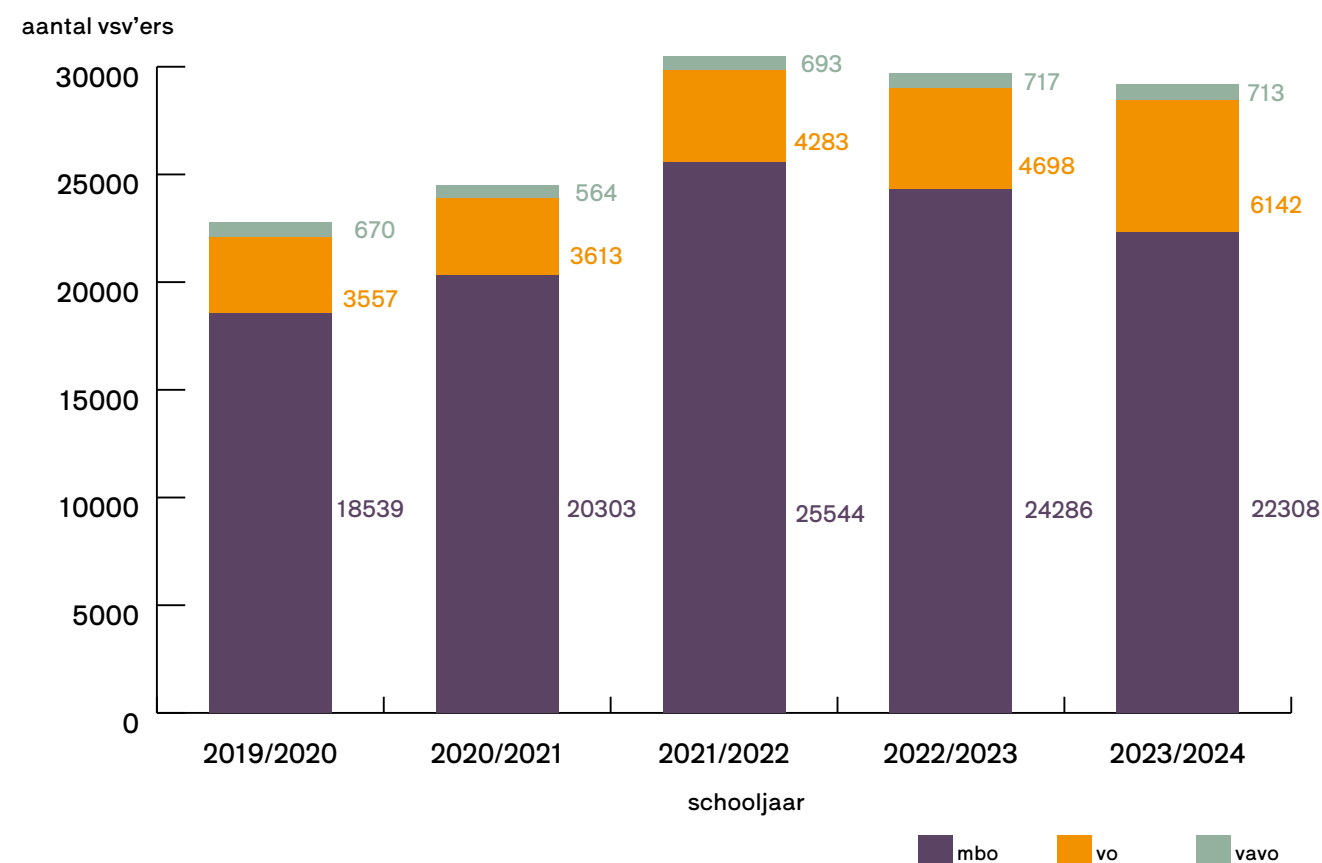
Na een succesvolle editie in 2024 zullen wij ook in 2025 weer een dag organiseren voor onze anders actieve leden. Deze dag is bedoeld voor alle gepensioneerd leden van BO. Dit jaar staat de dag gepland op vrijdag 10 oktober. We starten om ongeveer 10.30 uur. De locatie wordt nog bekend gemaakt. De betreffende leden krijgen begin september via een brief meer informatie over deze dag. Mochten er nu al vragen zijn dan kunnen deze vragen gesteld worden via de mail: info@bo.nl

Daling ingezet: minder schooluitval op mbo

Het ministerie van OCW meldt dat het aantal voortijdige schoolverlaters (vsv) op het mbo in studiejaar 2023-2024 is gedaald ten opzichte van het jaar daarvoor, met bijna 2000 minder uitvallers. De opgave blijft nog steeds groot, de ambitie is minder dan 18.000 vsv'ers in 2026. De minister wil daarom onverminderd door met de vsv-aanpak en ervoor zorgen dat ook jongeren voor wie een startkwalificatie niet haalbaar is, goed terechtkomen op de arbeidsmarkt. In het mbo lijkt het tij te keren: het aantal nieuwe vsv'ers is gedaald van 24.286 vsv'ers in studiejaar 2022-2023 naar 22.308 in 2023-2024. Het actieplan dat in oktober 2023 is ingegaan om uitval te voorkomen, werpt zijn vruchten af. Studenten krijgen hierdoor betere ondersteuning. Jongeren worden geholpen door te kijken naar wat iemand echt nodig heeft. Soms kan iemand met de juiste begeleiding een nieuwe opleiding kiezen, soms zit de hulpvraag meer in het persoonlijk leven van een jongere. Een belangrijk onderdeel van de aanpak zijn de

samenwerkingsafspraken die scholen, doorstroompunten en gemeenten maken in het bieden van de benodigde begeleiding. Voor jongeren is deze samenwerking essentieel. Uitval en jeugdwerkloosheid zijn namelijk geen problemen die door één van deze partijen alleen opgelost kunnen worden. In 2022 was het aantal voortijdige schoolverlaters gestegen tot 30.000 jongeren uit het voortgezet onderwijs en mbo samen, het hoogste aantal in 10 jaar tijd. Hoofdoorzaken daarvan waren onder meer (de nasleep van) corona en de krappe arbeidsmarkt waardoor veel jongeren zonder diploma aan de slag gingen. Ondanks de daling van vsv'ers in het mbo, is de totale opgave met 29.163 uitvallers in 2023-2024 uit het voortgezet onderwijs en mbo samen nog steeds groot. In het voortgezet onderwijs is een toename te zien van vsv'ers. Dit is mede te verklaren door een toename van het aantal nieuwkomers, dat voortijdig uitvalt in het voortgezet onderwijs en de doorstroom naar het vervolgonderwijs.

Aantal VSV'ers naar onderwijssoort

Onderwijsinspectie vindt uitval mbo te hoog

De Onderwijsinspectie heeft haar jaarlijkse rapport 'De Staat van het Onderwijs' gepresenteerd. De onderwijsinspectie is van mening dat er te veel studenten zijn die mbo-2 ongediplomeerd verlaten en niet kunnen lezen en luisteren op het niveau dat nodig is om mee te komen in de maatschappij. Juist deze leerlingen en studenten verdienen volgens de inspectie veel meer aandacht. De inspectie is ook bezorgd over basis- en middelbare scholen. Ook dit jaar kreeg maar liefst één op de vijf van de in een steekproef bezochte scholen een onvoldoende. Op het gebied van basisvaardigheden rekenen, taal en burgerschap gaat het nog slechter: 60 procent van de bezochte scholen kreeg daarvoor een herstelopdracht.

Meer hogeropgeleiden kiezen voor mbo-studie

Uit cijfers van DUO blijkt dat steeds meer hogeropgeleide studenten voor een mbo opleiding kiezen. In absolute aantallen gaat het weliswaar om kleine aantallen maar het is een opvallende trend. In 2024 kozen 719 studenten met een bachelor-diploma (hbo of universiteit) alsnog voor een mbo-studie. Dit aantal stijgt de laatste jaren geleidelijk. In 2022 ging het om 610 studenten.

Voorjaarsnota kabinet en onderwijs

Nu de echte cijfers van de Voorjaarsnota bekend zijn, blijkt dat de bezuinigingen op onderwijs hoger uitvallen dan gedacht (hierover later meer), ook voor het mbo. Zo wordt ook de **Onderwijskansenregeling** (hulp voor kwetsbare leerlingen) geschrapt en voor 177 miljoen euro ingeboekt. Verder wordt de bekostiging hoger onderwijs verlaagd en voor 59 miljoen euro ingeboekt. De bekostiging voor het **mbo** blijft alsnog met 21 miljoen euro te worden verlaagd en er wordt ook voor 20 miljoen euro bezuinigd op **Praktijkleren**. Verder worden de bedragen voor belangrijke zaken, zoals de **basisvaardigheden** (rekenen, lezen, schrijven) en andere zaken wel gehandhaafd maar vindt er geen inflatiecorrectie plaats en daardoor wordt er op deze zaken indirect toch tientallen miljoenen euro bezuinigd. Daarnaast zijn er bezuinigingen op begeleiding voor starters, strategisch personeelsbeleid enzovoort, voor tientallen miljoenen. De totale bezuinigingen op het onderwijs in de volledige breedte kwamen aanvankelijk uit op 1,1 miljard euro maar blijken nu in de daadwerkelijke Voorjaarsnota op **1,5 miljard euro** uit te komen.

Toekomst MBO

Het plan van minister Bruins om een **“Pact”** te sluiten met scholen (beroepsonderwijs) en werkgevers is **uitgesteld**. Met dat pact wil de minister afspraken maken met de scholen en hen stimuleren om tekortsectoren als zorg en techniek te bevorderen en studenten daarvoor te laten kiezen en zo bij te dragen aan de oplossing van de **tekorten op de arbeidsmarkt**. De keuzevrijheid van studenten blijft achter. De minister heeft ook het plan om de **bekostiging** voor het mbo zo te veranderen dat scholen onderling veel **minder** de neiging hebben om te concurreren. Bij de huidige bekostigingsvorm halen scholen nog aantallen studenten binnen voor een mbo-studie met kwalificatie (meer of minder nodig speelt een ondergeschikte rol, het levert financiering op). Verder wil de minister onderzoeken of de mbo-scholen een wettelijke opdracht kunnen krijgen op het gebied van **omscholing en bijscholing**. Uit de gesprekken tot nu toe is gebleken, dat het beter is deze trajecten zoveel mogelijk gelijktijdig te laten lopen en de resultaten allemaal **integraal** op te nemen in het af te sluiten Pact. Of dit gaat lukken, is afwachten. Dit complexe proces zal worden geleid door een onafhankelijk voorzitter. Daarvoor is oud- minister Hugo de Jonge gevraagd en deze heeft ingestemd.

Onderwijsraad

Daar waar er nu in de voorjaarsnota verdere bezuinigingen op onderwijs staan, pleit de Onderwijsraad in haar recente advies (Armoede en onderwijs) ervoor om mbo-onderwijs tot het behalen van een **Startkwalificatie** (niveau 2F behaald of Havodiploma of vwo-diploma) **kosteloos** te maken. Dat wil zeggen, betaald vanuit de rijksmiddelen en niet door de studenten of hun ouders. Nu zijn er weinig subsidiemogelijkheden in het mbo maar wel financiële drempels. Het enige wat er nu voor arme studenten/gezinnen in het gehele mbo bestaat, is het **Studentenfonds**. Voor alle scholen en studenten in het gehele mbo bedraagt dit 10 miljoen euro en het is vooral voor het ondersteunen van studenten bij de aanschaf van leermiddelen. De armoedeproblematiek en de financiële drempels van en bij mbo-studenten worden hiermee slechts deels gedekt.

Stagematching en stagediscriminatie

Al enige tijd wordt er gepoogd en daadwerkelijk geëxperimenteerd om discriminatie van studenten bij het verkrijgen van stageplekken tegen te gaan. De oplossing in het Stagepact was de zogenaamde **stagematching**. Dat wil zeggen dat mbo-studenten op basis van objectieve criteria door de school geplaatst worden bij een erkend leerbedrijf. Zonder solliciteren en zonder het kennismaking/klikgesprek. Discriminatie kan zo niet plaatsvinden. Onder andere ROC Nijmegen is hiermee aan de gang gegaan (pilotfase). Tot op heden is het slechts gedeeltelijk een succes. Niet alle onderwijsteams voelen ervoor, studenten willen vaak het liefst zelf een stageplek zoeken en bedrijven willen zelf bepalen wie ze wel of niet plaatsen. Als men stagematching wil doorzetten, is er waarschijnlijk meer tijd nodig en bij alle betrokkenen een cultuurverandering. Bij een aantal studenten en bedrijven was het wel een succes en voorlopig wordt er bij ROC Nijmegen en op andere plekken doorgegaan met stagematching.

Als er daadwerkelijk stagediscriminatie plaatsvindt, kan het **SBB de erkenning van leerbedrijven intrekken**. De Tweede Kamer wil vanaf nu jaarlijks geïnformeerd worden of dit ook echt gebeurt en hoe vaak. In het studiejaar 2018-2019 bleek dit op grond van stagediscriminatie **eenmaal(!)** gebeurd. De Tweede Kamer wil dat stagediscriminatie serieus wordt genomen. In de stagebarometer van 2024 meldt het SBB dat 20.000 erkenningen zijn ingetrokken. Hoe vaak dit op grond van stagediscriminatie was, werd niet vermeld.

Burgerschaps-examen mbo en eisen docenten

In 2024 besloot minister Dijkgraaf dat er een verplicht examen burgerschap in het mbo komt en dat er aanvullende eisen voor burgerschapsdocenten komen. Dit alles ook in het kader van de Aanpak basisvaardigheden in het mbo. Zoal het er nu uitziet, zal dit doorgaan. Vanaf studiejaar 2026-2027 zal het examen burgerschap een **verplicht onderdeel** zijn om een mbo-diploma te behalen.

Het examen kan de vorm hebben van een portfolio. Docenten die lesgeven in een van de basisvaardigheden (Nederlands/rekenen/burgerschap) moeten een aanvullend **opleidingstraject** volgen. Er wordt momenteel bekeken hoe dit eruit zal gaan zien.

Defensie en mbo-student

Vanaf uiterlijk 2026 zal er voor mbo-studenten, die dit willen, een Nationale Weerbaarheidstraining (NWT) worden aangeboden als keuzedeel. Defensie en 21 ROC's, met de opleiding Veiligheid en Vakmanschap (VeVa), zijn dit overeengekomen. De Nationale Weerbaarheidstraining is een militaire basisopleiding van 10 weken. Iedere student kan deze straks volgen en wordt daarmee reservist bij Defensie. De training richt zich op militaire vaardigheden, persoonlijk groei en het versterken van de mentale en fysieke weerbaarheid. Als NWT-reservist draagt de student bij aan de maatschappelijke weerbaarheid en militaire paraatheid. Bij hbo-instellingen werd eerder al een militaire minor ingevoerd.

Cyberveiligheid mbo

ICT en cyberveiligheid spelen een steeds belangrijkere rol in het mbo-onderwijs. Vele scholen hebben zelf al van alles gedaan aan cyberveiligheid en is er vaak een coördinator voor. Daarnaast werkt men tegenwoordig landelijk samen in **SURF-verband**. Surf is de ICT-coöperatie van Nederlandse onderwijs- en onderzoeksinstellingen. De maatregelen en controles op ICT-gebied, die met hen samen in het onderwijs worden genomen, worden steeds aangescherpt en vaak extern geaudit en de scholen en onderzoeksinstituten blijken hier tevreden over. Ondertussen is er een Europese richtlijn over cyberveiligheid in werking getreden, die door de lidstaten moet worden geïmplementeerd. Daarom wil het kabinet de scholen onder de cyberbeveiligingswet plaatsen. De MBO Raad, de Vereniging Hogescholen en de Universiteiten van Nederland hebben gezamenlijk een brief hierover gestuurd aan Minister Bruins. Zij stellen dat de samenwerking in Surf-verband goed loopt en dat een en ander dubbelop is en extra tijd en bureaucratie betekent en duidelijk kostenverhogend zal zijn. Verder blijkt uit de Voorjaarsnota dat de scholen hiervoor financieel **niet** gecompenseerd worden. Wordt vervolgd...

Afdeling Juridische Zaken

Goed bedoeld, maar toch nét niet goed genoeg...

Wim de Ruiter

Niek Eijkemans

Kees Wagenaar

Bij de Afdeling Juridische zaken komen wekelijks vragen binnen van leden, werkzaam in het onderwijs. De aard van die vragen en de problemen variëren enorm: van relatief eenvoudig en slechts informatief tot gecompliceerd en de dienstbetrekking direct bedreigend. De eerste en ook begrijpelijke gedachte zou dan zijn dat de wet een antwoord op al deze vragen biedt. Het lijkt er immers soms op of voor werkelijk alles in Nederland regeltjes bedacht zijn en inderdaad: er is ook een ruime hoeveelheid regels op het terrein van het arbeidsrecht, waar al die vragen tenslotte over gaan...

Maar toch, hoe merkwaardig het ook mag klinken: het is zelden de wet die de uiteindelijke oplossing biedt. Hoe uitgebreid zo ongeveer alles ook geregeld lijkt te zijn, het betreft meestal een 'minimum' bescherming van de werknemer. In theorie zou elke werknemer natuurlijk in staat kunnen zijn om voor zichzelf een betere positie uit te onderhandelen dan de wet biedt, maar de praktijk is weerbarstiger. Het is op dat punt dat de vakbond in beeld komt, want die is wél in staat voor betere regelingen te zorgen, die zijn neergelegd in een cao.

Nu zijn er verschillende cao's, één voor elke onderwijssector en deze cao's wijken op diverse punten van elkaar af. Eén aspect kenmerkt ze allemaal: wat erin is afgesproken is bijna altijd gunstiger -en soms véél gunstiger- voor de werknemer dan hetgeen de wet voorschrijft. Het antwoord op verreweg de meeste vragen is daarom in een cao terug te vinden. En die cao is dus zelden ongunstiger voor de werknemer dan wat de wet voorschrijft en na-

tuurlijk al helemaal nooit in strijd met de wet.

Echt nooit? Nou ja, bijna nooit, zo blijkt uit een recente uitspraak van onze hoogste rechter, de Hoge Raad.

Wat was er aan de hand?

Elke werknemer met een voltijdse aanstelling heeft op basis van de wet recht op 20 vakantie-dagen, de zogeheten 'wettelijke dagen'. Dit geldt voor elke werknemer in Nederland.

Een werknemer in het onderwijs heeft daarnaast op basis van de cao recht op extra dagen: de zogeheten 'bovenwettelijke vakantiedagen'. In de cao voor het mbo, want daar ging deze zaak over, is vastgelegd dat de werknemer ook recht heeft op 10 van die bovenwettelijke vakantiedagen. In totaal levert dat dus 30 officiële vakantiedagen op.

Nu is de cao-mbo nog wat ruimhartiger, want voor degenen die betrokken zijn bij het primaire proces en in schaal 9 of hoger zitten (gemakshalve: docenten) is bepaald dat de werkzaamheden op maximaal 200 dagen per jaar worden uitgevoerd. Nu kent een jaar 52 weken van elk 5 werkdagen en zijn er in theorie 260 beschikbare dagen. Dat zijn dus 60 dagen méér dan benut mogen worden op basis van de cao. Zoals hierboven beschreven, zijn er van die 60 dagen een 30-tal aangemerkt als 'officiële vakantiedagen'. Dan blijven er dus nog 30 dagen 'over' -en daar begint het probleem: het zijn dagen waarop niet gewerkt

*de bepaling in de cao is te beperkt
gesteld, waardoor er strijd ontstaat met
de wet en deze bepaling niet geldig ('nietig') is*

hoeft te worden, maar officieel is het geen vakantie...het lijkt alleen wel zo.

De algemene term voor dagen waarop niet gewerkt hoeft te worden waar dat anders wel had moeten, is 'verlof'. Nu zijn er verschillende soorten en vormen van verlof: vakantieverlof, zorgverlof, ouderschapsverlof, zwangerschaps- en bevallingsverlof en niet te vergeten ziekteverlof om er maar een aantal te noemen. Daarbij is denkbaar dat op enig moment verlofvormen 'samenvalen'. Het bekendste en misschien wel vaakst voorkomende voorbeeld is dat van samenloop van ziekte en vakantie: de werknemer die in het ziekenhuis ligt terwijl de collega's op het strand liggen. Heel oppervlakkig gezien zou men dan kunnen stellen dat iedereen toch lekker rustig ligt.

Voor deze samenloop van verlofvormen biedt de wetgever een oplossing. De werknemer die ziek is (of wordt) tijdens de officiële vakantie, krijgt die vakantiedagen gecompenseerd. Op een later moment, en eenmaal weer hersteld, kan de werknemer de in feite misgelopen vakantiedagen alsnog benutten -en dan ook lekker op het strand gaan liggen, als intussen het weer tenminste niet is omgeslagen.

Een andere samenloop is die van vakantieverlof en zwangerschapsverlof. Hiervoor biedt dan weer de cao-mbo een oplossing in art. 8.1 onder lid 10, waarin bepaald wordt dat de werknemster die zwangerschapsverlof geniet recht heeft op compensatie van de vakantiedagen die gelijk vallen met dat verlof. Mooi zou je denken, want de momenten waarop de vakantiedagen opgenomen kunnen worden zijn doorgaans vastgelegd door de school in het lesrooster, dus daar valt weinig te kiezen door de werknemster. En bovendien terecht, want hoewel bij beide verlofvormen de achterliggende gedachte is dat de werknemer vrij is, is de reden ervan een heel andere: bij vakantie om te genieten en tot rust te komen, bij zwangerschaps- en bevallingsverlof om een medisch-biologische reden: want zwangerschap mag dan wel een mooi vooruitzicht bieden, het kent ook de nodige ongemakken.

Tot zo ver prima geregeld en geen probleem, zo lijkt het. Maar hoe zit het dan als het gaat om die hierboven genoemde, uit de cao voortvloeiende overige 30 dagen die wel vrij zijn, maar toch geen vakantiedagen zijn? Daarop ziet de wet niet, maar wat zegt de cao? En daar ontstond een discussie.

Op enig moment ziet een werknemster die zwangerschapsverlof geniet dat al haar collega's, net zoals zijzelf, óók vrij zijn, terwijl die collega's natuurlijk geen zwangerschapsverlof hebben: de collega's hebben de 'overige 30 vrije dagen' uit de cao. Vervolgens trekt zij bij de werkgever aan de bel, omdat ze op deze manier in feite minder

vrije dagen dan de collega's heeft.

De werkgever vindt echter dat de 'overige vrije dagen' geen echte vakantiedagen zijn, dus niet onder het art. 8.1 uit de cao vallen en daarom niet gecompenseerd hoeven te worden. Hierbij wordt, zoals gebruikelijk, naar de letterlijke tekst van de cao gekeken en zo gezien volgt de werkgever netjes de cao... Wat ook logisch lijkt, totdat bedacht wordt waarvoor het zwangerschapsverlof eigenlijk bedoeld was.

Zwangerschapsverlof is de periode van 4 tot 6 weken voor de vermoedelijke bevallingsdatum, en komt naar zijn aard alleen toe aan zwangere vrouwen en nooit aan mannen. Hetgeen voor iedereen die vroeger heeft opgelet bij biologie niet verrassend zal zijn. Dit verlof heeft een heel andere reden dan vakantie of alleen 'gewoon, lekker vrij zijn en niet hoeven werken'. Het ene verlof is dus ook nu weer het andere niet.

Maar dat betekent dan wel dat er een onterecht en verboden onderscheid tussen mannen en vrouwen wordt gemaakt bij de arbeidsvoorwaarden, als het zwangerschapsverlof gelijk wordt gesteld met 'gewoon, lekker vrij zijn', zoals dat het geval is voor iedereen die ook vrij is op de 'overige vrije dagen'. En zoals we allemaal weten: als iets geen naam heeft maar eruit ziet als een eend, zwemt als een eend en kwaakt als een eend, is het zeer waarschijnlijk een... eend. Kortom: ook al heten ze niet zo, feitelijk zijn de 'overige vrije dagen' gewoon gelijk te stellen met 'echte' vakantiedagen.

En zo oordeelde ook de Hoge Raad: de bepaling in de cao is te beperkt gesteld, waardoor er strijd ontstaat met de wet en deze bepaling niet geldig ('nietig') is. Niet zozeer om wat er staat, maar juist door wat er niet staat. Het artikel moet dus worden uitgebreid: ook compensatie van de 'overige dagen' waarop het zwangerschaps- en bevallingsverlof valt.

Het was goed bedoeld, maar toch nét niet goed genoeg. Het gevolg van deze uitspraak zal zijn dat de cao in een volgende versie op dit punt zal moeten worden aangepast. Tot dat moment zal iedereen die zich in dezelfde positie bevindt met verwijzing naar deze uitspraak een beroep kunnen doen op compensatie van de 'overige vrije dagen', voor zover deze samenvallen met het zwangerschapsverlof. Of samenvielen (!), want gelet op de verjaaringstermijn zou ook een claim kunnen worden ingediend als er minder dan 5 jaren verstreken zijn sinds die samenloop van vrije dagen.

Vragen naar aanleiding van dit stuk? Aarzel niet, en neem contact op via info@bo.nl

Wie zal dat betalen?

door: Hans Lombarts

Het coalitieakkoord van deze regering werd bekend en Minister Bruins en Staatssecretaris Paul werden politiek en financieel verantwoordelijk voor het onderwijs in Nederland. Zij zouden -ondanks de inderdaad vervelende bezuinigingen, zoals minister Bruins zelf zei- pogen te zorgen dat het allemaal wel mee zou vallen. Er kwam 1,1 miljard aan onderwijsbezuinigingen uit. De vertaling van deze bezuinigingen was voor het mbo betrekkelijk negatief maar de zwaarste klappen vielen toch elders in het onderwijs. Meer in het hbo,

Herstellen in combinatie met afbreken, daar is geen draagvlak en begrip voor

wo en onderzoek. Nadat de concretisering van de onderwijsbezuinigingen duidelijk werden, begonnen de -mijns inziens terecht- onderwijsprotesten van met name die sectoren: Wetenschappelijk onderzoekers, studenten van hbo en wo en hun werknemers op diverse plaatsen in het land. Bijvoorbeeld in Utrecht en Maastricht. Het was afwachten of deze grote protesten resultaat zouden hebben bij het kabinet en Minister Bruins. Hij zegt zelf op de website van zijn huidige politieke partij NSC (Maak kennis met Eppo Bruins): "Mijn hele loopbaan staat in het teken van wetenschap, technologie en het belang van kennis en kunde voor de Nederlandse economie en samenleving". Dat klinkt goed. Verder onder andere: Daarbij heb ik speciaal oog voor het belang van het opleiden van vakmensen op alle niveaus". Heel goed voor het beroepsonderwijs, denk ik dan. Verder wil hij veel luisteren om te weten wat er op de werkvloer leeft en ervoor zorgen dat er meer waardering komt voor leraren, voor vakmensen en de noodzaak van kennis en kunde voor een goede en stabiele toekomst van ons land. Halleluja, het onderwijs zit goed.

Nu de kille realiteit

En daar is dan de echte Voorjaarsnota, de realiteit. De onderwijsbezuinigingen worden niet 1,1 miljard euro maar 1,5 miljard euro! De vele onderwijsprotesten hebben **niets** uitgehaald, er verdwijnen opleidingen en banen. Ik zie niets van geld voor werkdruk of voor lerarentekort. Het hoger onderwijs krijgt ongeveer 59 miljoen euro aan **extra** bezuinigingen en het mbo 21,5 miljoen. Verder is er algehele verontwaardiging over de gefaseerde afschaffing van de **Onderwijskansenregeling** (Deze valt onder Staatssecretaris Paul). Dat zal uiteindelijk 177 miljoen euro aan bezuiniging opleveren. Deze Onderwijskansenregeling is speciaal bedoeld voor allerlei vormen van ondersteuning van de echt **kwetsbare** leerlingen in het voortgezet onderwijs. Zo'n 900 (!) scholen maakten er gebruik van. Afschaffen ervan is niet sociaal en kortzichtig, want het levert, naar mijn mening, maatschappelijke schade op. Verder is er een kleine 50 miljoen euro aan bezuinigen op middelen die beschikbaar waren voor het verbeteren van de lees, schrijf- en rekenvaardigheden! Dat kan blijkbaar best, want met deze basisvaardigheden liepen we in Europa toch voorop in Nederland???? Over al deze aanvullende bezuinigingen is geen overleg geweest met de onderwijssectoren. Die protesteerden nog tegen de eerdere onwenselijke lagere bezuinigingen. Ondertussen sprak het onderwijsveld met staatssecretaris Paul (Funderend onderwijs) over "het Herstelplan". Dat was bedoeld om de basisvaardigheden van de leerlingen te **verbeteren**. Het onderwijsveld is per direct uit het overleg over het Herstelplan gestapt. Herstellen in combinatie met afbreken, daar is geen draagvlak en begrip voor. Het wordt duidelijk dat het onderwijs echte schade gaat oplopen en dat er echt een ander onderwijsbeleid en betere financiering nodig is. Het glas is niet half vol, zei ik eerder half leeg, maar het blijkt nu echt erger te zijn. De hele onderwijssector moet pal staan tegen dit afbraakbeleid, gemotiveerd uit louter financiële overwegingen en niet uit onderwijskundige.

BO cryptofilippine

Vul de woorden in volgens de cryptische omschrijvingen. Breng daarna de letters over naar het balkje onder het cryptogram. Bij juiste invulling leest u daar een tegeltjeswijsheid die hoort bij BO. U kunt de tegeltjeswijsheid voor 1 juli aanstaande doormailen aan info@BO.nl. Onder de inzenders met de juiste wijsheid wordt een boekenbon van 20 euro verloot.

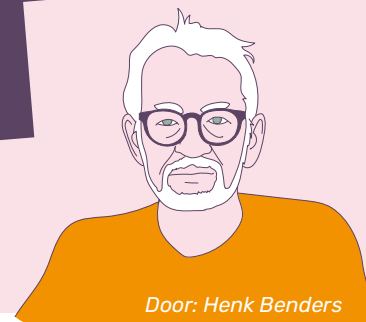
1	7	22			2				22	10	18		
2		26		8		9	11	21		9	14		26
3					15			27	9	12		16	
4		26	5	6		20		4	13		8	9	
5			24			7	14	4	25		25	2	28
6	24		19	19			15		20	3	19		26
7					16	7		28	13	20		27	
8		17	10	17	22		7			12	26		23
9		1					4	18		11			

- Overeenkomst op een Engels toneel om het oefenen mogelijk te maken
- Deze minister speelt verstoppertje in Bruinisse
- Deze Spaanse koe staart in de verte, maar mist wat voor een baan
- Wat een leraar moet halen in lesweken
- Dit speelgoed zorgt voor haar evenwicht
- Kan in een panty zitten om hogerop te komen
- Verstopt achter bekende afkortingen zit dit wetsvoorstel
- De helft van deze lekkernij zou voor kwalitatief betere educatie in ons land moeten zorgen
- Handig zonder toverstok
- Instantie die kan helpen als uw werk verdwijnt
- Studie die mogelijk leidt tot de heerschappij over de poppen volgens Metallica
- Dit adviesorgaan neemt zichzelf wel heel serieus
- Scheve interpretatie van de resultaten van leerprestaties
- Roept de partner van een onhandige tangostudent direct na een misstap op de dansvloer
- Nieuwe naam die dit Brabantse ROC de internationale weg in de toekomst wijst
- Ouwe hap die het rustiger aan gaan doen
- Zorgt met kracht voor de uitvoering van de klus in de VS
- Deze Engelse bus helpt je verder

1	2	3		4	5	6	7		8	9		10	11
12	13	14		15	16		17	18	19		20	21	
22	23		24	25	26	27	28						

De oplossing van de cryptofilippine uit nummer 2 april/mei 2025 is:
Een gezonde en glanzende carrière en BO als steun.
De winnaar heeft inmiddels een boekenbon ontvangen.

Dienstplicht en pollen

Door: Henk Benders

Zowel dienstplicht als pollen zijn erg actueel op het moment van schrijven. Wat voor mij het verband tussen die twee is, ga ik u hieronder uitleggen.

Lichting 58

Ik ben van lichting 58 om in dienstplicht-termen te spreken. Ergens rond je 18e werd je destijds opgeroepen voor de keuring om te kijken of je geschikt bent om te dienen in harer majesteits leger. Van de broer die wel in dienst is geweest heb ik begrepen dat de dienstdienst verspilte tijd is. Ik voel er dus niets voor te gaan dienen. Aangezien ik nog een oudere broer heb, zou ik me officieel niet in het groen hoeven te steken. Twee jongens uit een gezin is voldoende vond men destijds. Nou wordt die andere broer niet goedgekeurd, dat vindt hij zelf erg jammer en ik ook trouwens. Hij wil graag maar mag niet en ik wil niet, maar moet. De keuring zelf is een leuk dagje uit en ik zet alles op alles om afgekeurd te worden. Je wordt beoordeeld op 5 punten en ik dacht dat ik vast wel ergens een onvoldoende zou kunnen ritselen. Stabiliteit, een van de 5 punten is mijn speerpunt. Helaas, ik heb al snel door dat de toneelschool niets voor mij is. Gewetensbezwaren maak ik ook niet aannemelijk en mijn bril blijkt geen probleem dus ik word goedgekeurd. Ik vraag nog een herkeuring aan op grond van allergieën. Ik heb wel nergens last van, maar ik heb gelezen dat iedereen wel ergens allergisch voor is. Nou, ik dus niet. Geen allergieën! Ik zal eraan moeten geloven dus, maar eerst nog uitstel wegens studie.

Vredeling

Een paar weken nadat ik mijn diploma in handen gedrukt krijg, ligt er een brief van defensie in de bus. Dat ik eendaags toch opgeroepen ga worden. Mijn redding is Vredeling geweest, de toenmalig minister van defensie. Hij heeft ooit bedacht dat getrouwde mannen niet hoeven te dienen. Deze truc gaat al snel als het 'vredelinghuwelijk' door het leven. Laat ik nu net een lieve meid aan de haak geslagen te hebben die er wel wat in ziet om mijn echtgenote te worden.

Ik weet nog dat ik thuis vertelde dat we gingen trouwen. 'Dan bind ik mezelf in ieder geval geen 14 maanden aan dat vermaledijde leger', leg ik uit. Enfin, twee maanden later zijn we getrouwd. We slapen ieder nog gewoon bij onze ouders. Da's wat anders dan ongehuwd samenwonen, wat in 1981 in het katholieke zuiden best een issue kon zijn.

dat ik me niet 14 maanden heb vastgelegd aan het leger, maar wel misschien een heel leven aan mijn lief

Opluchting

Enkele weken na onze trouwpartij ligt de verlossende brief van de minister in de bus. Opluchting alom. Een wijze tante die het verhaal kent, wijst me fijntjes op het feit dat ik me niet 14 maanden heb vastgelegd aan het leger, maar wel misschien een heel leven aan mijn lief. En daar ziet het wel naar uit. Komend jaar zijn we 44 jaar getrouwd en nog steeds blij met elkaar. Mijn lief heeft dit stukje ook gelezen en ik hoef geen correcties aan te brengen :-)

Nou nog even terug naar de pollen. Hoewel de pollentest bij de keuring uitwijst dat ik nergens allergisch voor ben, zit ik pakweg 2 jaar later constant in mijn ogen te wrijven als ik de kater van vrienden aai die rustig op mijn schoot ligt te snorren. Weer een jaar later snotter ik van half februari tot half maart. Duidelijk gevalletje van katten- en pollenallergie. Ik denk wel eens dat de pollentest van de herkeuring de trigger is geweest of is het toch een kwestie van karma?

Om een idee te krijgen hoe zo'n keuringsproces verliep bij gewetensbezwaren is dit filmpje een eyeopener. Het origineel is van Cabaret Don Quishocking uit 1974.

HAN4L

HAN-studenten Automotive zijn met z'n vieren een dikke week onderweg als team HAN4L. Een droomavontuur van 8.500 kilometer dat op Valentijnsdag (14 februari) in Arnhem is gestart en via de woestijn eindigt in Marrakesh. Ze doen mee aan een humanitaire rally in 2 oude Renault 4'tjes uit 1983. De studenten zijn onder andere uitgezwaaid door de Arnhemse burgemeester Marcouch en de Marokkaanse ambassadeur in Nederland. Waarom dit avontuur? Tijdens hun studie Automotive aan de HAN hebben Jasper Gerritsen (19), Alex Alvarez Asanza (20), Valentin Weckesser (23) en Daniel Huber (20) de iconische Renault 4's aangepast met als doel om in 3 weken de 4L Trophy naar Marokko te rijden. Ze zijn op 15 februari (een dag na de inzamelingsdag) vertrokken met in de auto's schoolspullen voor kinderen in afgelegen Atlas gebieden. De 4L Trophy is op 20 februari officieel in het Franse Biarritz gestart en het is de bedoeling dat de studenten met vele andere deelnemers op 28 februari in Marrakesh finishen. Het is alweer de vijfde keer dat de HAN University of Applied Sciences meedoet aan deze rally voor een goed doel. Burgemeester Marcouch vindt het helemaal geweldig. "Zo inspirerend om te zien hoe deze studenten met hun technische kennis, enthousiasme en moed een brug slaan tussen Nederland en Marokko." Ook de Marokkaanse ambassadeur in Nederland, Mohamed Basri, onderstreept het belang van kennis en innovatie als gezamenlijk doel. Samen hebben ze op 14 februari bij de Eusebiuskerk ook schoolspullen gedoneerd

Groene waterstofproductie

In Arnhem werken bedrijven en instellingen samen in The Economic Board Regio Arnhem Nijmegen aan duurzame energie, terwijl Marokko flink investeert in zonne- en windenergie, voor groene waterstofproductie. Dit benadrukt de onderlinge band. De studenten kunnen de rally winnen door met zo min mogelijk kilometers de eindbestemming te bereiken. Maar dat is niet het voornaamste doel van de HAN-studenten. Deelnemers aan de rally nemen schoolspullen, kleding, speelgoed en sportuitrustingen mee voor arme kinderen die in de woestijngebieden van Marokko wonen.

"Het belangrijkste is dat we de kinderen blij kunnen maken met de schoolspullen", zegt Jasper Gerritsen. "Ik heb het geluk dat ik in Nederland kan studeren en dat alles zo goed geregeld is. Maar dat is niet overal vanzelfsprekend." De studenten stonden bij de Eusebius kerk om donaties en schoolspullen te ontvangen. De spullen, waar ze op sociale media een oproep voor deden, zijn meegegaan in de auto's. "Het paste allemaal precies", zegt Jasper lachend. Daniel Huber vult hem aan: "Het zijn oude auto's, die snel stuk kunnen gaan. Daarom nemen we genoeg onderdelen mee zodat we de auto onderweg kunnen repareren."

Bronnen: HAN, De Gelderlander, Arnhemse Koerier, RTV Connect

Om blij van te worden

(Waarom geeft het onderwijs zoveel voldoening)

Beste BO,
In 2025 hebben we weer een onvergetelijke editie van de 4L Trophy mee mogen maken!
Namens het hele HAN4L team wil ik jullie bedanken voor jullie steun die dit avontuur mogelijk heeft gemaakt. Jullie bijdrage heeft een belangrijke rol gespeeld om ons project te verwezenlijken, en we waarderen jullie betrokkenheid enorm.
We kijken uit naar het voorzetten van deze mooie samenwerking in de toekomst.
Vriendelijke groet,
Maik Teunissen namens het HAN4L Team

Het is alweer een tijdje geleden dat er een groepje studenten naar mij toe komt met een goed idee voor een project. Zij willen meedoen aan de Renault 4L challenge. Ik heb er nog niet eerder van gehoord, maar ik laat me door deze enthousiaste studenten vertellen dat het gaat om een humanitaire rally met oude Renaultjes 4L, waarbij het de bedoeling is om schoolspullen, medicijnen en speelgoed te vervoeren van Biarritz in het zuidwesten van Frankrijk naar het zuidpuntje van Marokko. In dat deel van Marokko heerst nog armoede en ontbreken basisvoorzieningen op scholen. De rally vindt jaarlijks plaats met meer dan 1000 van die oude Renaultjes aan de start.

Ik ben meteen gecharmeerd van het idee en vooral ook van het aanstekelijke enthousiasme waarmee de studenten hun verhaal houden. Compleet met een overzicht van alle relevante gegevens en foto's van de rally's van eerdere jaren. 'Kennelijk kunnen studenten zich dus wél voorbereiden als het moet', denk ik nog.

Ik heb een afspraak met het management voor ze geregeld waarin ze hun project kunnen presenteren en ik help ze met het inpassen van het project in het format voor een tweedejaars project zodat het ook studiepunten oplevert. Het management is snel overtuigd en vanaf dat moment

gaat de groep echt vliegen. Ik heb het project daarna een aantal jaar begeleid als tutor, maar veel werk heb ik er niet aan. Deze studenten, en ook de groepen in de jaren daarna, kunnen en doen vrijwel alles zelf. Ze weten op een gegeven moment zelfs de burgemeester Marcouch van Arnhem (zelf van Marokkaanse komaf) en de Marokkaanse ambassadeur te strikken om hun project te promoten.

Daar word je toch blij van!!

Inmiddels is ook BO gecharmeerd van dit mooie project en sponsort BO het Renault 4L-team van de HAN (Hoge-

school van Arnhem en Nijmegen). In ruil daarvoor werven de studenten van het team nieuwe (actie)leden voor onze vakbond. En daar worden we allemaal blij van natuurlijk.

Arthur Appelman (trotse tutor)
<https://www.han4l.com/>

Heeft u ook zo'n ervaring die u trots maakt of die u altijd zal bijblijven? Zet hem op papier en mail hem naar info@bo.nl. Wij plaatsen hem graag. Want werken in het onderwijs is vooral een feestje en dat mogen we best laten weten.

Hoe zou mijn CAO eruitzien zonder vakbond?

*Word lid
van BO!*

Het eerste halfjaar is gratis.
De lidmaatschapskosten
zijn ook nog via je werkgever
fiscaal aftrekbaar.
Goed geregeld toch?

scan de qr-code
of ga naar bo.nl

